

Safonau'r Gymraeg

Adroddiad Blynyddol

2023 – 2024

Rhoi Safonau'r Gymraeg ar waith yn Swyddfa
Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu

**This document is available in English. If you would like access to the English version,
please contact: @ Laura.armitt@south-wales.police.uk**

**Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg. Os hoffech gael y fersiwn Saesneg, cysylltwch â:
Laura.armitt@south-wales.police.uk**

Cyflwyniad

Yn 2017, cyflwynwyd 'Safonau'r Gymraeg' yng Nghymru a chawsom ein hysbysiad Cydymffurfio â'r Gymraeg gan Gomisiynydd y Gymraeg. Amlinellir y Safonau y mae'n rhaid i ni gydymffurfio â nhw yn hysbysiad cydymffurfio cyfreithiol Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, y gellir ei weld ar ein gwefan.

Ers cyflwyno'r Safonau, mae Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu wedi bwrw ati mewn ffordd weithredol i hyrwyddo'r Gymraeg. Rydym wedi croesawu'r Safonau fel ffordd o sicrhau ein bod yn cynnig y gwasanaeth Cymraeg gorau posibl – un sy'n gyfartal â'r un a ddarparwn yn Saesneg.

Mae'r ddogfen hon yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed i gydymffurfio â'r Safonau a hyrwyddo cynhwysiant mewn perthynas â'r Gymraeg yn ystod blwyddyn ariannol 2023-2024.

Trefniadau Goruchwylio Mewnol

Yn ystod y cyfnod rhwng 2023 a 2024, cafodd Safonau'r Gymraeg eu goruchwylio gan yr Arweinydd Strategol ar gyfer Craffu, Sicrwydd a Chydraddoldeb.

Mae pob unigolyn yn Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu yn gyfrifol am gyfrifoldebau yn ymwneud â'r Gymraeg.

Ymgorffori'r Safonau 2023 – 2024

Mae amrywiaeth o wybodaeth a deunyddiau yn y Gymraeg ar gael i bob aelod o'r staff er mwyn cynnig gwasanaeth cyson i'r cyhoedd. Ers i'r Safonau gael eu rhoi ar waith, cymerwyd camau ymarferol i sicrhau ein bod yn y sefyllfa orau i ddarparu gwasanaeth Cymraeg cadarnhaol. Mae enghreifftiau yn cynnwys cynnig sesiynau 'Siop Siarad' i'r staff, wedi'u hwyluso gan hyfforddwr Cymraeg Heddlu De Cymru, sy'n eu galluogi i ymarfer a gwella eu sgiliau Cymraeg.

Mae aelodau newydd o staff yn cael cyflwyniad penodol i'r Gymraeg, a cheir adran benodol yn y pecyn gwybodaeth am y tîm sy'n cynnwys canllawiau a fersiynau Cymraeg o negeseuon allan o'r swyddfa.

Mae aelodau o staff sy'n siarad Cymraeg yn nodi hynny fel rhan o'r troedyn ar eu negeseuon e-bost a thrwy wisgo laniardau a bathodynau sy'n dangos eu bod yn siarad Cymraeg. Ceir bathodyn hefyd i'r rhai hynny sy'n dysgu Cymraeg i gefnogi eu datblygiad.

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Rydym yn gweithio i gyflawni ein safonau 'Cyflenwi Gwasanaethau' drwy nifer o fesurau, gan gynnwys:

- Fformat 'cysylltwch â ni' safonol ar ein dogfennau i amlinellu ein bod yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg.

- Rhoi troednodiadau ar waelod negeseuon e-bost a phapurau pennawd i esbonio ein bod yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg.
- Mae siaradwyr Cymraeg yn dangos eu bod yn gallu siarad Cymraeg ar droedyn negeseuon e-bost.
- Mae llofnodion e-bost, negeseuon e-bost 'allan o'r swyddfa' a negeseuon llais i brif rifau'r llinell dir yn ddwyieithog.
- Caiff pob un sy'n ffonio prif linell tîm Swyddfa'r Comisiynydd ei gyfarch yn ddwyieithog. Wedyn, rhoddir cymorth yn y Gymraeg hyd nes y daw hyn bellach yn amhosibl am nad oes digon o siaradwyr Cymraeg ar gael neu am fod angen siarad ag arbenigwr ar y pwnc nad yw'n siarad Cymraeg.
- Caiff pob un sy'n ffonio ac yn siarad Cymraeg ei drin â chwarteisi a pharch, ac rydym yn anelu at ddarparu gwasanaeth cyson gadarnhaol.
- Pan fyddwn yn cysylltu â phobl am y tro cyntaf ac nad ydym yn ymwybodol o'u dewis iaith, rydym yn gofyn iddynt a hoffent gyfathrebu â ni yn Gymraeg. Mae hyn yn berthnasol oni bai bod y person hwnnw eisoes wedi cysylltu yn Saesneg neu fod ei ddewis iaith eisoes yn hysbys.
- System i gofnodi manylion y rhai sy'n rhoi gwybod i ni eu bod am gyfathrebu â ni drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Mae'r dogfennau defnydd safonol a ddefnyddir yn y tîm yn ddwyieithog.
- Mae postiadau ar y cyfryngau cymdeithasol o holl gyfrifon y Comisiynydd yn ddwyieithog.
- Mae ein polisi ar gyfer dyfarnu grantiau yn pwysu a mesur yr angen i ystyried a hyrwyddo'r Gymraeg fel rhan o'r broses ddyfarnu.
- Mae Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau yn hysbysebu'r Cyrsiau Pontio Cymraeg sydd ar gael ym mhob rhan o Heddlu De Cymru.

Safonau Llundio Polisi

Rydym yn gweithio i fodloni ein safonau 'Llundio Polisi' drwy nifer o fesurau, gan gynnwys:

- Pan fydd polisiâu neu brosiectau'n cael eu sefydlu neu eu hadolygu a'u bod yn destun 'Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb', mae'r broses yn cynnwys asesiad o oblygiadau'r Gymraeg a chyfleoedd i hyrwyddo'r iaith.
- Trefnir sesiynau codi ymwybyddiaeth i staff newydd er mwyn sicrhau eu bod yn defnyddio'r broses Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb/y Gymraeg yn effeithiol.

Safonau Gweithredu

Rydym yn gweithio i gyflawni ein safonau 'Gweithredu' drwy nifer o fesurau, gan gynnwys:

- Mae aelodau o'r staff wedi cael cynnig cyfle i gael dogfennau adnoddau dynol yn Gymraeg neu i gynnal prosesau adnoddau dynol yn Gymraeg. Hyd yma, nid oes unrhyw aelod o'r staff wedi gofyn am y cyfleuster hwn.
- Mae cyfleusterau gwirio sillafu Cymraeg mewnol ar gael at ddefnydd siaradwyr Cymraeg.
- Pan fyddwn yn mynd ati i hysbysebu unrhyw swydd, rydym yn mynd drwy broses i asesu'r sgiliau Cymraeg angenrheidiol ar gyfer y swydd.
- Cynigir prosesau recriwtio yn ddwyieithog.
- Mae pob aelod newydd o staff sy'n ymuno â Swyddfa'r Comisiynydd yn cael gwybodaeth am ofynion a phrosesau Safonau'r Gymraeg fel rhan o'i sesiynau sefydlu.
- Darperir sesiynau gloywi ar gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg yn ôl yr angen yn ystod y flwyddyn.
- Mae Swyddfa'r Comisiynydd yn dilyn polisiâu a gweithdrefnau Heddlu De Cymru ar gyfer y Gymraeg.

Safonau Cadw Cofnodion

Rydym yn gweithio i gyflawni ein safonau 'Cadw Cofnodion' drwy nifer o fesurau, gan gynnwys:

Rydym yn cadw cofnodion sy'n ymwneud â'n Hysbysiad Cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg. Er enghraifft, rydym yn cadw cofnod o nifer y cwynion mewn perthynas â'n cydymffurfiaeth, yn ogystal â chofnod o nifer yr aelodau o staff sy'n siarad Cymraeg a nifer y swyddi gwag a hysbysebwyd a gafodd eu hasesu ar gyfer sgiliau Cymraeg. Er mwyn bodloni gofynion ein Safonau Cadw Cofnodion, rydym yn darparu'r wybodaeth isod mewn perthynas â'r cyfnod adrodd hwn:

Gofyniad Cofnodi	Nifer
Nifer ein cyflogeion sy'n meddu ar sgiliau Cymraeg	Lefel 1:5 Lefel 2: 26 Lefel 3: 6 Lefel 4: 4 Lefel 5: 3 Dim sgiliau: 3
Nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennym yn ystod y cyfnod adrodd hwn ac a gafodd eu categoreiddio'n swyddi lle roedd sgiliau Cymraeg yn hanfodol	0
Nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennym yn ystod y cyfnod adrodd hwn ac a gafodd eu categoreiddio'n	0

swyddi lle roedd angen i'r ymgeisydd llwyddiannus ddysgu Cymraeg ar ôl iddo gael ei benodi	
Nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennym yn ystod y cyfnod adrodd hwn ac a gafodd eu categorio'n swyddi lle roedd sgiliau Cymraeg yn ddymunol	10
Nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennym yn ystod y cyfnod adrodd hwn ac a gafodd eu categorio'n swyddi lle nad oedd sgiliau Cymraeg yn angenrheidiol	0

Cwynion

Mae gennym bolisi sefydledig ar gyfer ymdrin ag unrhyw gwynion ynglŷn â chadw at Safonau'r Gymraeg a gellir dod o hyd iddo ar ein gwefan. Nid ydym wedi cael unrhyw gwynion mewn perthynas â Safonau'r Gymraeg yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

Casgliad

Ar ddiwedd 2024, ymddiswyddodd y Comisiynydd cyntaf a chafodd Comisiynydd newydd ei ethol. Bydd hyn yn arwain at flaenoriaethau diwygiedig yng Nghynllun yr Heddlu, Troseddau a Chyfiawnder, yn ogystal ag ailstrwythuro'r swyddfa er mwyn ei gyflawni'n effeithiol.

Yn ystod y broses hon, bydd y gwaith o gydymffurfio â'r Gymraeg yn flaenoriaeth a chaiff ei ddyrannu i uwch-arweinydd priodol.

Mae'r Comisiynydd a'r tîm yn parhau'n ymrwymedig i wreiddio'r Gymraeg ac annog y defnydd ohoni ym mhob rhan o'r sefydliad.